

แบบฟอร์มการจัดการความรู้

การจัดการความรู้ของหน่วยงาน ป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล

หัวข้อในการจัดการความรู้ (Knowledge Vision)

เรื่อง การพัฒนาแนวทางปฏิบัติในการดูแลสุขบุคลากรที่สัมผัสผู้ป่วยวัณโรคขณะปฏิบัติงานในโรงพยาบาล

วัน/เดือน/ปี ที่จัดการความรู้ 9 ตุลาคม 2563

ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

1.	นางสาวสายใจ	ชอบงาม	ผู้จัดการความรู้ (KM Manager)
2.	นางอริสรา	ปัทธิสามะ	คุณอำนวย (Facilitator)
3.	นางสาวทัศนีย์	สายศรี	คุณกิจ
4.	นางสาวเพ็ญจันทร์	ภูมิลา	คุณลิขิต (Note Taker)

1. หลักการและเหตุผล

วัณโรคเป็นโรคติดต่อที่เป็นปัญหาสำคัญทางการแพทย์และสาธารณสุขของหลายประเทศทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทย ปี พ.ศ.2560 องค์การอนามัยโลกได้คาดการณ์ว่ามีผู้ป่วยวัณโรครายใหม่ 10 ล้านคน และเสียชีวิต 1.6 ล้านคน (WHO, Global TB Report 2018) บุคลากรสุขภาพที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาล มีความเสี่ยงต่อการติดเชื้อวัณโรคปอดสูงกว่าประชาชนทั่วไป เนื่องจากมีผู้ป่วยวัณโรคปอด เข้ารับการรักษาตัวในโรงพยาบาลเพิ่มขึ้น โดยผู้ป่วยไม่แสดงอาการในวันแรก แต่แสดงอาการหลังจากนอนโรงพยาบาลมาระยะหนึ่ง จากสถิติเดือนตุลาคม พบผู้ป่วยวัณโรคปอดหลังจากนอนโรงพยาบาลมาระยะหนึ่ง จำนวน 3 ราย ทำให้มีบุคลากรสัมผัสผู้ป่วยดังกล่าว จำนวน 70 ราย จาก 8 หน่วยงาน เนื่องจากบุคลากรเป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญและมีคุณค่ากับโรงพยาบาล เพราะบุคลากรสุขภาพมีบทบาทสำคัญในการดูแลผู้ป่วย ช่วยผลักดันยุทธศาสตร์ของโรงพยาบาลบรรลุเป้าหมายตามพันธกิจและวิสัยทัศน์ของโรงพยาบาล หากบุคลากรในโรงพยาบาลต้องเจ็บป่วย ทำให้โรงพยาบาลขาดอัตรากำลังในการปฏิบัติงาน เสียงบประมาณค่าใช้จ่ายในการรักษา บุคลากรเกิดความเครียด หากบุคลากรป่วยอาจแพร่กระจายเชื้อสู่ผู้ป่วยและเพื่อนร่วมงานจนเกิดการระบาดในโรงพยาบาลได้ ประกอบกับยังไม่มีแนวทางในการดูแลสุขบุคลากรที่สัมผัสผู้ป่วยวัณโรคขณะปฏิบัติงาน ต้องอาศัยปรึกษา แพทย์โรคติดเชื้อเป็นครั้งๆไป ซึ่งแต่ละคนมีแนวทางที่แตกต่างกัน

งานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล จึงเล็งเห็นความสำคัญของปัญหาดังกล่าวจึงได้ดำเนินการ การพัฒนาแนวทางปฏิบัติในการดูแลสุขบุคลากรที่สัมผัสผู้ป่วยวัณโรคขณะปฏิบัติงาน เพื่อดูแลสุขภาพบุคลากร ป้องกันและควบคุมการระบาดให้เร็วที่สุด พร้อมทั้งดำเนินการเพื่อป้องกันการระบาดซ้ำและเกิดในวงกว้าง จึงจัดทำโครงการนี้ขึ้นมา โดยคาดว่า หลังเสร็จสิ้นโครงการ บุคลากรที่สัมผัสวัณโรคปอด ไม่ป่วยเป็นวัณโรคปอด งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการป้องกันและควบคุมโรคลดลงด้วย

2. วัตถุประสงค์

- 2.1) มีแนวทางปฏิบัติในการดูแลสุขบุคลากรที่สัมผัสผู้ป่วยวัณโรคขณะปฏิบัติงาน
- 2.2) ป้องกันและควบคุมการเกิดการระบาดของวัณโรคขณะปฏิบัติงาน

3. เป้าหมาย/ตัวชี้วัด

- 3.1) มีแนวทางปฏิบัติในการป้องกันและควบคุมการระบาดของวัณโรคปอดในบุคลากร
- 3.2) อุบัติการณ์การเกิดการระบาดของวัณโรคขณะปฏิบัติงานเท่ากับ 0

4. วิธีการ/รูปแบบการจัดการความรู้ *** (กรณีระบุ) ***

- ☐ Success Story Telling (SST) (กรณีเลือกข้อนี้ให้ใส่ข้อมูลตามตารางข้อ 5.1)
- ☒ The World Cafe (กรณีเลือกข้อนี้ให้ใส่ข้อมูลตามตารางข้อ 5.2)

5. กระบวนการจัดการความรู้ (Share & Learn)

5.1) The World Cafe

ผู้เล่าเรื่อง (Narrator)	การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Share & Learn)	เทคนิค/วิธีการ (Action)
KM Manager นางสาวสายใจ ขอบงาม	การมีผู้ป่วยวัณโรคปอดหลังจากผู้ป่วยเข้ารับการรักษาตัวในโรงพยาบาล จำนวน 3 ราย ในศูนย์การแพทย์ฯ ในช่วง เดือนตุลาคม 2563 ส่งผลให้บุคลากรส่วนหนึ่งจำนวน 70 ราย เกิดความเครียด วิตกกังวลว่าจะติดเชื้อ และป่วยเป็นวัณโรคปอด สอบถามถึงแนวทางการดูแลบุคลากร ซึ่งยังไม่มี ต้องอาศัยปรึกษา แพทย์โรคติดเชื้อเป็นครั้งๆไป ซึ่งแต่ละคนมีแนวทางที่แตกต่างกัน งานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล จึงเล็งเห็นความสำคัญของปัญหาดังกล่าวจึงได้ดำเนินการ การพัฒนาแนวทางปฏิบัติในการดูแลสุขบุคลากรที่สัมผัสผู้ป่วยวัณโรคขณะปฏิบัติงาน เพื่อดูแลสุขภาพบุคลากร ป้องกันและควบคุมการระบาดให้เร็วที่สุด พร้อมทั้งดำเนินการเพื่อป้องกันการการระบาดซ้ำและเกิดในวงกว้าง จึงจัดทำโครงการนี้ขึ้นมา โดยคาดว่า หลังเสร็จสิ้นโครงการ บุคลากรที่สัมผัสวัณโรค	-การอธิบายหัวเรื่อง ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา และการกำหนดกติกาในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ดังนี้ 1.ไม่วิจารณ์ความคิดเพื่อน 2.ต่อยอดแนวคิดของเพื่อนได้ 3.ใครจะพูดให้ยกมือ จากนั้น ให้ช่วยกันนำเสนอวิธีการให้ข้อมูลการจัดการความรู้ ปวดในผู้ป่วยผ่าตัดอย่างมีประสิทธิภาพ -สอบถามวิธีปฏิบัติงาน(เดิม)และสรุปข้อมูลที่ผ่านมา

	ปอด ไม่ป่วยเป็นวัณโรคปอด งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการป้องกันและควบคุมโรค ลดลงด้วย แนวทางที่มีประสิทธิภาพควรเป็น จะเป็นอย่างไร	
Facilitator นางสาวอริสรา ปัสริสสามะ	-เราจะพัฒนาแนวทางปฏิบัติในการดูแลสุข บุคลากรที่สัมผัสผู้ป่วยวัณโรคขณะปฏิบัติงาน ให้มีประสิทธิภาพได้อย่างไร เรายังไม่มีแนวทางปฏิบัติ ดังนั้นเราควร พัฒนาขึ้นมาใหม่	จัดทำแนวทางปฏิบัติในการดูแลสุข บุคลากรที่สัมผัสผู้ป่วยวัณโรคขณะ ปฏิบัติงาน
คุณกิจ นางสาวทัศนีย์ สายศรี	-เราจะพัฒนาแนวทางปฏิบัติในการดูแลสุข บุคลากรที่สัมผัสผู้ป่วยวัณโรคขณะปฏิบัติงาน ให้มีประสิทธิภาพได้อย่างไร เห็นด้วยกับอริสราและเห็นว่า ควรจัดทำแบบฟอร์มการติดตามบุคลากรที่ สัมผัสผู้ป่วยวัณโรคปอด	-จัดทำแบบฟอร์มการติดตามบุคลากร ที่สัมผัสผู้ป่วยวัณโรคปอด
Note Taker นางสาวเพ็ญจันทร์ ภูมิลา	-เราจะพัฒนาแนวทางปฏิบัติในการดูแลสุข บุคลากรที่สัมผัสผู้ป่วยวัณโรคขณะปฏิบัติงาน ให้มีประสิทธิภาพได้อย่างไร -เห็นด้วยกับอริสรากับทัศนีย์ และเห็นว่า แนวทางปฏิบัติควรจัดทำในรูปแบบของ Flow Chart	-จัดทำ Flow แนวทางปฏิบัติในการ ดูแลสุขบุคลากรที่สัมผัสผู้ป่วยวัณโรค ขณะปฏิบัติงาน โดยอ้างอิงตาม กระทรวงสาธารณสุขและหลักฐานเชิง ประจักษ์และนโยบายคณะกรรมการ IC
KM Manager นางสาวสายใจ ขอบงาม	-เราจะพัฒนาแนวทางปฏิบัติในการดูแลสุข บุคลากรที่สัมผัสผู้ป่วยวัณโรคขณะปฏิบัติงาน ให้มีประสิทธิภาพได้อย่างไร เห็นด้วยกับทุกท่าน และเห็นว่า หากเกิดการระบาดหรือแพร่กระจายเชื้อวัณ โรคปอด ก็ขอให้ทุกคนนำแนวทางปฏิบัติที่ พัฒนาขึ้นมาไปปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกัน และเห็นควรมีการสื่อสารแนวทางปฏิบัติให้ผู้ ที่เกี่ยวข้องรับทราบ	-การนำแนวทางปฏิบัติในการดูแลสุข บุคลากรที่สัมผัสผู้ป่วยวัณโรคขณะ ปฏิบัติงาน -การสื่อสารแนวทางปฏิบัติให้ผู้ ที่เกี่ยวข้องรับทราบ ได้แก่ ICC และ บุคลากร
ทุกคน	-เราจะพัฒนาแนวทางปฏิบัติในการดูแลสุข บุคลากรที่สัมผัสผู้ป่วยวัณโรคขณะปฏิบัติงาน ให้มีประสิทธิภาพได้อย่างไร ทุกคนเห็นด้วยและเห็นว่า “ควรกำหนดแบบฟอร์ม ไปใช้งานจริง”	-จัดทำแบบฟอร์ม -ไปใช้งานจริง ในเดือนพฤศจิกายน 2563 เป็นต้นไป

6.สรุปความถี่ (ข้อมูลที่ได้มาจากข้อ 5.1)

เรื่องการพัฒนาแนวทางปฏิบัติในการดูแลสุขบุคลากรที่สัมผัสผู้ป่วยวัณโรคขณะปฏิบัติงาน	จำนวนความถี่
1.จัดทำแนวทางปฏิบัติในการดูแลสุขบุคลากรที่สัมผัสผู้ป่วยวัณโรคขณะปฏิบัติงาน	4
2. จัดทำแบบฟอร์มการติดตามบุคลากรที่สัมผัสผู้ป่วยวัณโรคปอด	4
3.จัดแนวทางปฏิบัติในการดูแลสุขบุคลากรที่สัมผัสผู้ป่วยวัณโรคขณะปฏิบัติงาน ในรูปแบบ Flow Chart	4
4.การนำแนวทางปฏิบัติในการดูแลสุขบุคลากรที่สัมผัสผู้ป่วยวัณโรคขณะปฏิบัติงานไปใช้จริงในการติดตามและควบคุมการระบาดของวัณโรคปอดในเดือนพฤศจิกายน 2563 เป็น	4
5.การสื่อสารแนวทางปฏิบัติให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบ	4

7. Key Success Factor (ปัจจัยที่ทำให้ประสบความสำเร็จ สรุปจากกระบวนการจัดการความรู้ในข้อ.6 (โดยเรียงจากความถี่ที่ได้จากข้อ 6 จากความถี่มากที่สุดไปหาน้อยสุด)

เรื่องการพัฒนาแนวทางปฏิบัติในการดูแลสุขบุคลากรที่สัมผัสผู้ป่วยวัณโรคขณะปฏิบัติงาน

1. จัดทำแนวทางปฏิบัติในการดูแลสุขบุคลากรที่สัมผัสผู้ป่วยวัณโรคขณะปฏิบัติงาน
2. จัดทำแบบฟอร์มการติดตามบุคลากรที่สัมผัสผู้ป่วยวัณโรคปอด
3. จัดแนวทางปฏิบัติในการดูแลสุขบุคลากรที่สัมผัสผู้ป่วยวัณโรคขณะปฏิบัติงาน ในรูปแบบ Flow Chart
4. การนำแนวทางปฏิบัติในการดูแลสุขบุคลากรที่สัมผัสผู้ป่วยวัณโรคขณะปฏิบัติงานไปใช้จริงในการติดตามและควบคุมการระบาดของวัณโรคปอดในเดือนพฤศจิกายน 2563 เป็น
5. การสื่อสารแนวทางปฏิบัติให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบ

8. นวัตกรรมหรือสิ่งที่ได้จากการจัดการความรู้ (กรุณาแนบหลักฐาน)

☒ คู่มือ/นวัตกรรม/แนวทางปฏิบัติ ได้แก่ แนวทางปฏิบัติในการดูแลสุขบุคลากรที่สัมผัสผู้ป่วยวัณโรคขณะปฏิบัติงาน (ตามเอกสารแนบท้าย)

☐ แผ่นพับ

และ ☒ มีการเผยแพร่ความรู้ผ่านโปรแกรมหรือระบบต่างๆ เมื่อวันที่ 3 มกราคม 2563

เพื่อการตรวจสอบ (พร้อมปิ่นเอกสารแนบ หน้า website KM หน่วยงานมาด้วย)

9. ผลจากการดำเนินการทำกิจกรรม KM

1. มีแนวทางปฏิบัติในการป้องกันและควบคุมการระบาดของวัณโรคปอดในบุคลากร (เอกสารแนบท้าย)

ศูนย์การแพทย์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ชื่อหน่วยงาน คณะกรรมการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล ICC

ระเบียบปฏิบัติ (System Procedure)

เรื่อง : แนวทางการดูแลบุคลากรที่สัมผัสผู้ป่วยวัณโรคขณะปฏิบัติงาน

รหัสเอกสาร : ICC-010-2-013-00 แก้ไขครั้งที่ 00

วันที่ประกาศใช้ : พฤศจิกายน 2563

2. อุบัติการณ์การเกิดการระบาดของวัณโรคขณะปฏิบัติงานเท่ากับ 0 (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1.จำนวนผู้ป่วยวัณโรค บุคลากรที่สัมผัสวัณโรค และอุบัติการณ์การเกิดการระบาดของวัณโรคขณะปฏิบัติงาน ตั้งแต่เดือน ตุลาคม – ธันวาคม 2563

เดือน	จำนวนบุคลากร ป่วยด้วยวัณโรค ปอด (Index Case)	จำนวนผู้สัมผัส โรค (Suspect Case)	จำนวนบุคลากรที่ได้รับ การดูแลตามแนวทาง ปฏิบัติ	อุบัติการณ์การเกิดการ ระบาดของวัณโรคปอด ในบุคลากร
ต.ค.2563	3	70	70	0
พ.ย.2563	1	64	64	0
ธ.ค.2563	0	0	0	0

10. สรุปผลการนำเทคนิคไปปฏิบัติใช้

-ผลจากการนำระบบนำความรู้ที่ได้จากการจัดกิจกรรมการจัดการความรู้ ทำให้ได้แนวทางปฏิบัติในการดูแลสุขบุคลากรที่สัมผัสผู้ป่วยวัณโรคขณะปฏิบัติงาน เพื่อป้องกันและควบคุมการระบาดของวัณโรคปอดในบุคลากร สำหรับ ICN และผู้ที่เกี่ยวข้อง ทำให้บุคลากรได้รับการดูแลสุขภาพอย่างทันท่วงทีและเป็นมาตรฐานเดียวกัน

นำเสนอข้อมูลเปรียบเทียบผลระหว่างก่อนและหลังดำเนินการ/ประเมินผล การเปลี่ยนแปลง

ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	ก่อน	หลัง
1.แนวทางปฏิบัติในการดูแลสุขบุคลากรที่สัมผัสผู้ป่วยวัณโรคขณะปฏิบัติงาน	มี	ไม่มี	มี
2. อุบัติการณ์การเกิดการระบาดของวัณโรคขณะปฏิบัติงาน เท่ากับ 0 (ตามเป้าหมาย)	0	0	0

สรุปวิเคราะห์ผลการดำเนินการและการบรรลุเป้าหมายและตัวชี้วัด

จากผลการดำเนินการจะเห็นว่า เมื่อมีแนวทางปฏิบัติในการดูแลสุขบุคลากรที่สัมผัสผู้ป่วยวัณโรคขณะปฏิบัติงาน ทำให้บุคลากรที่สัมผัสได้รับการดูแลมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น และเป็นมาตรฐานเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อ ICN มีความรู้ ความเข้าใจ มีแนวทางในการปฏิบัติที่ชัดเจน การค้นหาผู้สัมผัสโรคเป็นไปด้วยความรวดเร็วยิ่งขึ้น ทั้งจากการที่ Index case หรือหน่วยงานแจ้งอย่างรวดเร็ว และจากการดำเนินการสอบสวนโรคอย่างทันท่วงทีของพยาบาลควบคุมการติดเชื้อ ทำให้โอกาสเกิดการติดเชื้อในบุคลากร และเกิดการระบาดลุกลามไปในวงกว้างน้อยลง จากข้อมูลจะเห็นว่าก่อนและหลังดำเนินการมีอุบัติการณ์การเกิดการระบาดเท่ากับ 0 แสดงให้เห็นว่าการดำเนินการดังกล่าวบรรลุได้ตามเป้าหมายและตัวชี้วัดที่ตั้งไว้ ซึ่งเป็นแนวทางให้เกิดการพัฒนาในโรคอื่นๆต่อไป

11. After Action Review (AAR)

11.1) ท่านสามารถนำองค์ความรู้ไปพัฒนาหน่วยงานของท่านได้อย่างไร

-ให้ได้แนวทางปฏิบัติในการดูแลสุขบุคลากรที่สัมผัสผู้ป่วยวัณโรคขณะปฏิบัติงาน สำหรับ ICN และผู้ที่เกี่ยวข้อง ทำให้มีความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน และปฏิบัติได้ตามมาตรฐานเดียวกัน ทั้งยังทำให้บุคลากรไว้วางใจและให้ความร่วมมือหน่วยงานในการป้องกันและควบคุมการระบาดอีกด้วย

11.2)ท่านสามารถนำองค์ความรู้ไปพัฒนาองค์กรได้อย่างไร

-ช่วยให้องค์กรไม่เกิดการระบาดในวงกว้าง ไม่ต้องเสียบุคลากรในการปฏิบัติงานเพราะการเจ็บป่วยด้วยวัณโรคปอด ช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายให้องค์กร

12. ภาพประกอบการทำกิจกรรม

.....สายใจ.....

(นางสาวสายใจ ชอบงาม)

รักษาการแทนหัวหน้างานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล